

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mezeikelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden esztendőben.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 ha a lap anyagi részét illető közle-
 menyek az előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Székesfővárosi czopf.

Ujpest, február 15-én.

Bocsánatot kérünk, hogy mi ujpestiek is élni merünk!

De hát merünk, még pedig a székesfővárosnak közvetlen szomszédságában.

Erre a szomszédságra ugyan azt mondják, hogy nagyon kellemetlen a székesfővárosra nézve, de tessék elhinni, még kellemetlenebb a székesfőváros szomszédsága reánk, ujpestiekre nézve.

Kellemetlenebb pedig azért, mert ez az ország szívének nevezett székesfőváros olyan szívvel bír, amely csak önmagáért dobog s az önzésben páratlan és mert a világhírű kkinai czopf, tulajdonképpen említésre sem méltó az ő czopfja mellett, amely csak azért nem tűnt fel világszerte eddig, csak azért nem tűntetett ki aranyéremmel, mert a míg a khinai czopfort kívülről, addig a budapesti czopfort belülről hordják s ebben rejlik az egyik legfőbb oka annak hogy Magyarország fővárosa, se társadalmilag, se politikailag, se ipar és kereskedelmileg, se műveltségileg nem képes a világvárosok valódi színvonalára emelkedni s eddigi óriás fejlődését leginkább annak köszönheti, hogy az ország legtávolabbi eső testrészeinek a vérét is ő szívta fel, hogy mindenki őt dédelgette, aminek az lón a következménye, hogy éppen azon arányban vesztette el az önállóságát felfelé, amely arányban megnövekedett az önzése lefelé!

No de nem erről akarunk szólni, hanem arról, hogy a szomszédság jogot ad nekünk arra, hogy a székesfőváros intézkedéseibe, már amennyiben azok Ujpestnek az érdekeit érintik, egy kissé beleszóljunk s rejtegetett czopfját, ha csak egy pillanatra is, a napfényre ránczizgáljuk.

Tetszett már kérem az új vácsi uti vámházat és vámsorompót komolyabb megfigyelés tárgyául tenni?

Ugye hogy csak a khinai czopfnál is régibb és hosszabb czopf építhette azt oda, ahová építette!

Tetszett már kérem a vámháznál és vámsorompónál a nappali és éjjeli szolgálat berendezését tanulmányozni?

Ugye hogy csak a khinai czopfnál is ósdibb és durvább czopf rendezhette azt úgy be, amint berendezte.

Éjjeli szolgálatot említettem?!

Bocsánat, az alig van, vagy éppen nincsen!

Legalább Rákospalota, Dunakesz és Főthnek azon kocsijai, amelyek eladásra szánt cikkekkel a reggeli piacra sietnek, a vámon innen, azok a kocsi pedig, amelyek teheneik számára a vácsi uti szeszgyárból moslékot akarnak korán hazaszállítani, a vámon túl kénytelenek mindaddig vesztegelni, amíg a vámőrök a vámsorompókat kegyeskednek kinyitni.

Nappal pedig sokszor, különösen a magánfogatok tulajdonosai ötven, sőt

kocsitorlódások alkalmával — száz lépésnyi távolságban is tiz-tizenöt perczig kénytelenek várakozni, amíg a kocsi a vámház ablakához fér s ott a bárczát megkapja.

Ez idő alatt persze, a lovak őrizetlenül magukra vannak hagyva s ha van még bennük egy kis vér, bizony könnyen megtörténik, hogy a jobb és baloldalon elrobogó villanyosok zajától, s a magasban, az összekötő vasut sinein tova robogó gőzös dűbörgésétől megbokrosodnak s ragy szerencse ha csak a kocsit török össze s a kocsiiban ülő hölgyek és gyermekek az ijedtség árára szabadulnak meg a nagyobb szerencsétlenségtől.

A rendőri vizsgálat azonban minden egyes esetben meg fogja állapítani, hogy a kocsi őrizetlenül hagyta a lovakat, tehát kihágást követett el és így, büntetendő, a kocsi tulajdonosa tehát még birságot is fizethet esetleg azért, hogy halálra ijedt a családja, avagy zúzódásokat szenvedett jó maga.

Más világvárosokban hasonló esetekben és helyrajzi viszonyoknál nemcsak hogy az éjjeli szolgálat éppen olyan a vámsorompóknál, mint a nappali, hanem még bárcza-tömbökkel is ellátják a fogatok tulajdonosait.

Miért nem lehetne ezt meghonosítani nálunk?

A székesfőváros polgármestere azt mondja: nem lehet!

A pénzügy-igazgatóság utána mondja: nem lehet!

Miért?

Hja, a czopf, az ósdi czopf!...

Előbb tönkre kell menni, néhány kocsinak és lónak; fel kell az életét áldozni néhány emberi lénynek, azután talán... majd lehet!

Kíváncsiak vagyunk, mit fog e kérdésre válaszolni a pénzügyminister, s miként fog intézkedni azon indokolt előterjesztésre, amelyet néhány nap mulva Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő vezetése mellett, Ujpest, Rákospalota, Dunakesz és Főth községek küldöttsége fog e tárgyban átnyújtani!

Reméljük, hogy nála nem irányadó a székesfővárosi czopf s egynehány ezer forintnak a megtakarítása nem dönt nála akkor, amidőn nagyobb szerencsétlenségek megakadályozásáról s emberi életnek a megóvásáról van szó!

Ha már a székesfőváros mérnöki hivatala minden józan felfogást és számitást mellőzve állította fel azt a vácsi uti vámházat és vámsorompót, ha már a székesfőváros s a pénzügyi igazgatóság gyufán, pardon a vámházi szolgálat berendezésénél takarékoskodik: a pénzügyministernek nem szabad szükkelőnek lennie s a bajokon addig kell segítenie, amíg azokból nagyobb, botrányos bajok nem származnak.

Hisszük és reméljük, hogy fog is segíteni!

Kérelem.

»Schwartz Mór, közismert veterán tanító, 52 évi érdeműs működése után nyugalomba vonult. E jeles tanítási évtől általánosan ismert tény, hogy ezen a félszázadot meghaladó hosszú időszakon keresztül milyen odaadó buzgósággal kidomborodott szakértelemmel szerezte meg számos volt tanítványának a szívét, valamennyi előjárójának az elismerését, dicséretét. Ugy bánt a kezeire bízott tanítványaival, mint a gondos atya gyermekeivel: szeretettel, türelemmel, bensőséggel! A szívbe hullott szeretet magvából, mi egyéb, mint a hála virága fakadhat? E virág gyönyörűre édesítse jó öregünk azon napjait, a melyekben már csak az emlék a lüktető életerő.

Schwartz Mór tanító ur volt tanítványai!

Hozzátok emeljük kérésvainkat! Ragadjuk meg az alkalmat és könnyítsük ezen az érdemekben megőszült fáradt tanító életének e szakán, mely hálánk kimutatásával. Szándékunk ugyanis Magyarország e veterán tanítóját a tiszteletére rendezendő diszlakoma alkalmával némi anyagi előnyben is részesíteni. Sokan vagyunk. Ha minden hivott tehetségéhez képest iparkodik emelni e ténykedés értéket, úgy nem félünk, hogy a hála az erdemhez aránytalan marad.

A jótékonyság gyakorlásából származó jóleső érzéssel párosult megnyugvás, mely a hálálkodás nyomán fakad, lesz a T. Czimnek nemes áldozatkészégeért járó legtermészetesebb köszönete. Ujpest 1900. január 25.

A rendező-bizottság nevében: Radoch József Sonnenfeld Miksa elnökök, Ugró Gyula I. titkár, Friedmann Miklós II. titkár, Lichtenstein Lipót pénztáros, Vágner Samu ellenőr.

* * *

A hálás tanítványok e kérelméhez, mely gyűjtő-ívetek előzi meg, csak annyi a megjegyezni valónk, hogy idősebb Schwartz Mór a testben, lelekben összetört, érdemekben gazdag tanító, akinek 77 év nyomja a vállait s egy félszázadnál tovább szolgálta a magyar kultúrát, nemcsak tanítványainak, hanem minden magyar embernek megérdemli az elismerését, s a támogatását.

Idsb. Schwartz (Székely) Mór neve Magyarország tanítási előtti nem ösmeretlen, hiszen ma is közkezen forognak az elemi népiskoláknak I.—IV. oszt. számára írt »számtani gyakorló könyvei«, a melyek már hat kiadást értek. Ezekon kívül írta volt »az egyenletek megfejtése népies modorban« című művet, mely e téren uttörő munka volt, melynek megjelenésekor boldogult Brassay bácsi külön levélben gratulált a szerzőnek. Ez az öreg tanító 1823-ban született Hajdu-Nánáson. A debreczeni ref. kollegiumban érettségilt tett, s azután az orvosi pályára lépett, de szegénysége miatt abba kellett hagyni tanulását s Uj-Verbászra ment tanítónak 1844-ben. Innen Balassa-Gyarmatra hívták a magyar nyelv tanárának, de itt sem maradt sokáig, hanem Budapestre jött a dr. Fischer Löbl akkor híres kereskedelmi iskolájához. Itt találta 1848. s mint nemzetőr a kormányfővel Debreczenbe menekült, a honnan visszajött előbbi állomására. 1858-ban az ujpesti izr hitközség hívta meg akkor alapított iskolájához, a hol a helytartó-tanács igazgatónak nevezte ki. Szolgalmass munkatársa volt az akkor egyedüli paedagogiai lapnak, az »Ungarische Schulbote«-nak s több éven át, mint megyei bizottsági tag tevékenyen működött. Később, midőn a felekezeti iskoláit a község vette át, az igazgatóságról Mady Lajos javára önként mondott le, s azóta mint rendes tanító szolgálta a községet és legutóbb az államot.

Eza tanferfi, akit meg a császári helytartó-tanács nevezett ki igazgatónak s aki már akkor is, mikor bűn volt magyarul szólni, magyarul tanított Ujpesten, nyugdíjba vonult a múlt évben, a midőn Tóth József tanfelügyelő, az összes állami tanítók jelenlétében, a polg. leányiskola tornatermében bucsuzott el tőle.

Hogy a nemzeti kultúra ezen agg harcuzásától tanítványai is ünnepélyesen óhajtanak elbucsuzni, az igen természetes: hogy ez alkalommal némi anyagi előnyben is akarják őt részesíteni: az dicseretes, hogy az anyagi előny menél hamarabb megteljenek az adakozók neveivel: az valóban kívánatos.

Reméljük, hogy a bizottság kérése minden érző szívhez hozzá férközik.

Aszfalt-kérdés — mindörökké.

Ujpest, febr. 15-án.

Köztudomásul dolog, hogy az embereknek még az Úr Isten sem tud eleget tenni, hogy lenne tehát erre, pláne az ujpesti emberekkel szemben, a község előljárósága képes?

Meg vagyunk győződve, hogy az esetben, ha a község képviselőtestülete és előljárósága teljesen elengednék a járda-építés költségeit, találkoznának háztulajdonosok, akik még ezzel sem volnának megelégedve, hanem bizonyára kártérítést követelnének azért, hogy aszfalttal burkolták be a járdájukat.

Furcsa, de hogy ez így lenne, erre vall a következő eset:

A képviselőtestület m. é. december hó 16-án tartott közgyűlésén figyelembe vette azon háztulajdonosok kérelmét, a kiknek jövedelme nem áll arányban az ingatlanuk után fizetendő terhekkel s kimondta határozatilag, hogy ezek a járdaépítés költségeit 30 részlet helyett 60 fél évi részletben törleszthetik.

E határozatról az előljáróság végzésel értesítette a kedvezőbb fizetési módért folyamodó háztulajdonosokat s végzésében közölte velök a fizetendő összeg nagyságát és az esedékesség napját, de tudomására hozta az illetőknek azt is, hogy a képviselőtestület a többi panaszokat, mint indokolatlanokat elutasította és hogy a fizetési kedvezményben folyamodók közül csak azok részesülnek, akik a képviselőtestület határozatába bele nyugosznak, ellenkező esetben pedig a járdaköltségek, a rendes és jogerős határozaton alapuló módozat mellett (15 év alatt 30 részletben) fognak behajtatni.

Végül azt is értésére adta az előljáróság a kérelmezőknek, hogy a fennálló tüke-hátrálék s a kedvezőbb fizetési részlet összegének megállapítását, illetőleg 8 napon belül, a hivatalos órákban szívesen szolgál felvilágosítással az előljáróság.

E végzés elolvasása után még a mucsai és piripócsi ember is, bizonyára a kitűzött határidőn belől, felkereste volna az előljáróságot és felvilágosítást kért volna az előljáróságtól; a felvilágosítás elnyerése után pedig vagy bele nyugodott volna a képviselőtestület határozatába, vagy kijelentette volna, hogy nem nyugszik bele s a megadott kedvezményt el nem fogadja.

Igen ám, csak hogy az ujpesti ember különb, azaz rosszabb agyagból van gyurva, mint a mucsai vagy a piripócsi! Az ujpesti háztulajdonosok között találkozik olyan is, aki ahelyett, hogy az előljáróság utmutatását követné s jogait — ha csakugyan rövidséget szenvedett azokban — törvényes uton érvényesítené: később a saját tudatlanságáról vagy rozsllekütségéről egy szögénységi

bizonyítványt kiállítani, csak hogy az előljáróságot befekethesse, megrágalmozhassa.

Hogy ez így van, hogy ez tény, bizonyítja az a levél, a mely lapársunk az „Ujpesti Hírlap“ február hó 10-ki számában jelent meg, a mely levélnek névtelen írója előadja, hogy járdáját, egy fővárosi mérnökkel felmérést vév, kitünt, hogy a község előljárósága, a járda költségeknél már az első kivetésénél 75 frt 34 krral többet számított fel neki, a mely többetet nemcsak hogy le nem iratta a képviselőtestület, hanem ellenkezőleg, a fizetési kedvezményt is azon feltételhez kötötte, hogy többé ne panaszkodjék, az előljáróság pedig még meg is fizeteti véle ezt a kedvezményt, a mennyiben most 50 korona és 29 fillérrel újra többet számítottak fel neki.

A levél névtelen írójának, aki különben előttünk nem ismeretlen, mert kevés fáradságunkba került megállapítani, hogy a névtelenség alatt, a József-utca 31-ik sz. háznak a tulajdonosnője: özvegy *Holló Józsefné* rejlik — nagyon gyöngé alappal bírnak a vádjai s az ő mérnöki diplomája csakugyan a párisi kiállítás különlegességi osztályába való.

A község előljárósága ugyanis nemcsak hogy első ízben nem számított 75 frt 34 krral többet, hanem másodízben sem tette azt, mert az a kifogásolt 50 korona és 29 fillér, nem a fizetési kedvezmény ára, hanem a legutolsó részlet be nem fizetésétől f. évi januárius hó 1-éig terjedő időre esedékes 5% kamat, a melynek kivetése teljesen jogos, miután senkisé nem kívánhatja, hogy a hányag fizetők vagy nem fizetők kamatját a lakosság pótdójából törlessze az előljáróság, a mely éppen akkor érdemelne megrovást, ha ezt megtenné!

Hogy a képviselőtestület, az egyes árakat folyamodó kívánsága szerint — még a méltányosság szempontjából sem szállítja le, az éppen oly természetes dolog, mint a mily természetes az, hogy a fizetési kedvezménytől elesnek azok, akik a képviselőtestület határozatába bele nem nyugosznak s panaszukat tovább is fenntartják; természetes pedig azért, mert a hivatkozott végzés indokai szerint is, a „kedvezőbb fizetési mód rolytán, a község jövedelme csökkent s a részletek pontos befolyása, a község háztartási egyensúlyának fenntartására feltétlenül szükséges“.

A képviselőtestületnek a panaszokat elutasító határozata s az előljáróság fent idézett indokolása azonban egyáltalában nem korlátozza senkinek a cselekvő szabadságát, ellenkezőleg, mindenkinek szabad akarására bizza a bele nyugvást vagy nem nyugvást, a fizetési kedvezmény elfogadását vagy el nem fogadását.

Hogy miben rejlik itt az embertelenség, miért „famózus“ „kiállításba való“ a képviselőtestület határozata: azt valóban nem tudjuk, de igenis tudjuk azt, hogy az előljáróság a képviselőtestület határozata alapján, a megtámadott végzésnek minden betűjét fenntartja és tudjuk azt, hogy mindenki, még özvegy *Holló Józsefné* is sokkal eszélyesebben s magára nézve is sokkal üdvösebben jár el, ha nem névtelen levelek írására pazarolja az idejét, ha nem, elmegy az előljárósághoz felvilágosításért s csak azután lép fel vádjai-val a sajtóban avagy a törvény előtt, ha a nyert felvilágosítás daczára is be

tudja igazolni, hogy rajta jogtalanság követetett el.

Az alaptalan, beigazolhatatlan vádak ugyanis nagyon rossz szagúak s ettől a szagtól tanácsos mindenkinek óvakodni, mert e szag csakugyan nem a humanitás szaga! □

Szövetkezeteink.

Az ujpesti által. önszegélyző egyesület, mint szövetkezet f. é. február hó 11-en tartotta meg *Diamantstein Lajos* elnöklése mellett a IX-ik évi rendes közgyűlést. Elnök megállapítván, hogy a közgyűlés — 32 tag 761 üzletrezzel s 62 szavazattal jelen lévén — az alapszabályok szerinti határozatkepes: a közgyűlést megnyitotta, s a jegyzőkönyv vezetésére *Adamis Lajost*, hitelesítésére pedig *dr. Elsner Simont* és *Lindt Janost* kérte fel. Ezek után felolvasatott az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése, amely tudomásul vetelett, jóváhagyatott s ennek alapján ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak a felmentvény megadatott s számukra és a tisztviselői kar számára jegyzőkönyvi köszönetel s elismerés szavaztatott meg. Indítványok nem lévén s a felügyelő bizottság tiszteletdíja 100—100 koronában megszavaztatván: a napirend utolsó pontja a választás következett. A közgyűlés a jelölő bizottság javaslatát egyhangulag elfogadta s közfelkiáltással megválasztotta: 1. Igazgatósági tagokul: *Diamantstein Lajos* elnök, *Fischer Antal* alelnök, *Szel Manó*, *Weisz József*. 2. Felügyelő bizottsági tagokul: a) Rendes tagok: *Deutsch Zsigmond*, *Ladányi Zsigmond*, *Sonnenfeld Miksa*. b) Póttagok: *Lindt Janos*, *Dr. Seligmann Jenő*. 3. Választmányi tagokul: a) Rendes tagok: *Erős Antal*, *Feldmann József*, *Follát József*, *Friedmann Ede*, *Fuchs Antal*, *Fürst Gerson*, *Gombos Adolf*, *Grünbaum Lajos*, *Guth Pál*, *Kadic Armin*, *Klein Ignác*, *Klein József*, *Löwy Ernő*, *Lugos Hugó*, *Náthán József*, *Sonnenfeld Samu*, *Singer Lipót*, *Schreiber Gyula*, *Scherzer Károly*, *Steiner József*, *Szerényi Kázmér*, *Vanyek Béla*, *Wachsler Adolf*, *Weisz Jakab*. b) Póttagok *Heves József*, *Hirn Samu*, *Pikler Armin*, *Róth Adolf*, *Rosenfeld Miksa*, *Weisz Samu* szabó. Felszámoló bizottsági tagokul: *Engler Eisig*, *Kadic Armin*, *Klein József*, *Singer Lipót*, *Scherzer Károly*, *Ügyész. Adamis Lajos*. Választás után *Diamantstein Lajos* mondott köszönetel a jegyzőkönyvi elismerésért s ígéretel tőn, hogy a szövetkezet érdekét, ugy az igazgatóság, a felügyelő bizottság, mint a tisztikar legjobb tehetségük szerint fogják a jövőben is szolgálni. Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük, hogy a szövetkezetnek 1357 tagja van, meg pedig 5062 üzletrezzel. A tiszta nyeresége 12464 frt 09 kr. Ebből a 6-ik évtársulat nyeresége: 5212 frt 51 kr. A 7-ike: 3541 frt 53 kr. A 8-adike: 2634 frt 6 kr. A 9-ike: 1011 frt 51 kr. Ami 5 és 1/2%-nak felel meg. Az újszámára 64 frt 48 kr. viteik at. A felszámolás alatt levő VI-ik évtársulatnak teljesen befizetett üzletreze 1221 s ezek 115 frttal összesen 140415 frttal fizetletnek ki. A nem teljesen befizetett 41 üzletreze csak 4%-nak megfelelő összeget összesen 4528 frt 40 krajczárt kap.

HIREK.

— A község képviselőtestületének rendkívül érdekes közgyűlése volt f. hó 14-en d. u. 3 órakor. Lapunk ez időtájt már le lévén zárva, ez alkalommal csak a hozott határozatokat közöljük, a tárgyalás részleteiről pedig lapunk jövő számában fogunk megemlékezni. A napirendre kitűzött tárgysorozat első pontját, a belügyminiszternek azon rendelete kepezte, amelylyel a községi pótdóra vonatkozó szabályrendeletet jóváhagyta. A közgyűlés a rendeletet tudomásul vette s *Wolfner Tivadar* orsz. gyűl. képviselő indítványára egyhangulag utasította az előljáróságot, hogy a fogyasztási pótdót, a f. évi költségvetésben bevett összeg erejeig, szövetkezeti alapon igyekezzen az érdekelteknél f. évi márczius hó 15-ig biztosítani. Ha pedig ez nem sikerül, akkor a pótfogyasztási adóból, a költségvetésbe bevett összegben felül bejött összeget, az érdekeltek javára írja arányosan. A közgyűlés második tárgyát az „Egyesült villamosági gyár r.-társulatnak“ kérvénye kepezte, amelyben bejelenté, hogy *Wolfner Tivadar* országgy. képviselő buzdítására 2 millió korona költséggel gyártelepet letesít Ujpesten, amelyben 1200—

2500 munkást 180 tisztviselőt foglalkoztat, amiért is a községtől 20 évi adómentességet, csatorna, aszfalt s egyéb a község által nyújtandó kedvezményeket kér, amelyek a község mérnökeinek műszaki véleménye szerint 12—13000 frtba kerülnek. A közgyűlés örömmel vette tudomásul a gyár telepedését, a kért kedvezményeket az előjáróság javaslata szerint elfogadta, s Wolfner Tivadar országy. képviselőnek, Friedmann Ármán indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

— **Községi pénztárvizsgálat.** F. hó 13-án Friedmann Ármán és Diamantstein Lajos bizottsági tagok közbenjöttével községi pénztárvizsgálat tartatott s a pénztár teljesen rendezett találtatott. A pénztárvizsgálatnál a község előjáróságát Lindt János bíró és Berényi Antal segédjegyző képviselték.

— **Felhívás az iparosokhoz.** A váci járás főszolgabírója Ivanka Pál felhívja Újpest község előjárósága útján az iparosokat, hogy alkalmaztassák munká-könyvebe, úgy a ki-, valamint a belépés rovásban az evszámokat és napokat *olvashatóan*, a hónapokat pedig *betűkkel* jelöljék meg.

— **Ujabb tanterem-bérlés.** A község előjárósága, a kir. tanfelügyelő ismételt felhívása folytán 3 tantermet bérelt ki újabb az oktatás céljaira. A kérdés csak az, hogy mily alapon lett ez az újabb bérlés és költség a községre oktrojálva, mert abban a szerződésben, amelyet a község előjárósága a közoktatásügyi kormányhatalmazással az iskola tantermekre vonatkozólag kötött, a község által teljesítendő szolgáltatások fel vannak pontosan sorolva: de ezek között ilyen kikötmény nem fordul elő.

— **Az összeirásai jegyzék.** e fura cím alatt, a helybeli pénzügyőrség olyan ügydarabot szokott a község előjáróságának megküldeni, amelyben a múlt évi forgalom után, az általános adót kepező alap van kitüntetve, amely ellen a jogosultak a pénzügyi igazgatóságnál fel is szólhatnak, amely összeirásai jegyzék tehát a fogyasztási adó alá eső feleket nagyon is közelről érdekli. Sajnos senki sem fordíthat azonban kellő figyelmet ezekre az összeirásai jegyzékekre, mert a helybeli pénzügyőrség csak részletekben küldi azokat át az előjárósághoz s így ez is csak részletenként teheti azokat közzé, aminek az a végzetes következménye, hogy éppen azok nem vehetnek a jegyzékről tudomást, akiket legközelebből érdekel, s így a legnagyobb jogszellem esetében sem szólalhatnak fel a kitüntetett alap ellen. — Kívánatos volna, hogy jövőben a helybeli pénzügyőrség egyszerre küldje az összeirásai jegyzékeket az előjárósághoz, hogy azokat egyszerre lehessen közzétenni, a mi a fogyasztási adót fizetők figyelmét azután nem is kerülhetné el.

— **Az ország czimerének használati joga.** Leiner Fülöp és fiai énygyáros cég, Magyarország külön czimerének a használatára a miniszterelnökségtől engedélyt kapott. Ez alkalommal Ivanka Pál főszolgabíró elrendelte a czimer használati okmányokkal bírók nyilvánítását. Mindazok tehát, akik czimeiken az ország külön czimerét használják s engedély-okmányaikat a község előjáróságánál mielőbb mutassák be, azok pedig, akik engedély nélkül nem bírnak, az ország czimerét tovább ne használják, mert az ország czimerének engedély nélküli használata, a törvény értelmében büntetés alá eső cselekmény. E nyilvánítás elrendelése nagyon is szükséges volt nálunk, mert bizony magunk is látunk néhány czégtáblát, a melyen engedély nélkül diszeleg az ország czimere.

— **Néhai dr. Boskovics Alajos** síremlékét, nem a község, hanem az elhunyt családja fogja felállítani. Köztudomású dolog ugyanis, hogy a község képviselőtestülete a múlt év végén tartott egyik közgyűlésen 250 forintot szavazott meg e célra. A Boskovics-család tagjai most egy Mady Lajos községi képviselőhöz intézett levelben megköszönték az elhunyt emléke iránt tanúsított kegyeletet s kijelentették, hogy a síremlék a saját költségükön fogják felállítani s azt már meg is rendezték. A képviselőtestület ezek után nagyon helyesen tenné, ha a már megszavazott 250 frtot valamely jótékony célra vagy kulturális intézetnél alapítványként elhelyezné olyképen, hogy az alapítvány Boskovics Alajos nevével örök időkre fentartaná.

— **A római kath. egyháztanács** számvizsgáló bizottsága, az »Ujpesti Hírlap« értesítése szerint f. hó 8-án ülést tartott, a melynek

tárgyát a Dezső Lajos elhunyt folytán megüresedett számvizsgáló bizottsági elnöki állás betöltése képezte. E tisztségre Vanyek Béla megyei árvaszéki számadós az egyháztanácsnak régi tagja választott meg egyhangulag.

— **Estély a „Közművelődési körben“.** Elismeréssel kell adoznunk e derek körnek. Minduntalan meglepi valamivel tagjait. Estélyeket rendez színelőadásokkal, belepti díj nélkül. Aztán ezek a színelőadások, hangversenyek, felolvasások mindig elég magas színvonalon állanak. Vetekednek a főváros bármelyik társaságának estélyeivel. Ezúttal Veszti József orsz. képviselő, a »Budapesti Napló« szerkesztőjét sikerült a fáradhatlan rendezőségnek megnyernie arra, hogy f. hó 8-án ismét egy kellemes estét szerezett legyen Újpest intelligens elemeinek. A kiváló író az »Ujságírók természetrajza«-ról tartott szabad előadást előkelő modorban, szellemi szikráktól ragyogó stílusban, vonzóan, mindvégig lekötve a figyelmet. A természet megfőltött társaság átszellemülve hallgatta az értekezőt s a végén önkéntelen tapsviharban tört ki. Az előadást bankett, majd táncz követte. A második fogásnál dr. Führer Simon, a kör elnöke, megköszönte Veszti Józsefnek a szíves közreműködést, az ő egészségére ültetvén poharát. Veszti a hölgyekre, Kárpáti János és Ledig Árpád ismét Veszire mondottak szellemes felköszöntőket, míg dr. Sugár Bódog a vendégeket üdvözölte magvas beszédben, Wolfner Tivadar orsz. képviselő táviratilag üdvözölte képviselőtársát. Veszti József-t. A táncz ragyogó kedvvel reggelig tartott. Jelen voltak: *Asszonyok:* Lindt Jánosné, dr. Venetianer Lajosné, Ehrenwald Lászlóné, Frommer Jánosné (Rákospalota), Linek Lajosné, Hajós Zsigmondné, dr. Bíró Gyuláné, dr. Elsner Simonné, Geiger Rikárdné (Rákospalota), dr. Holló Arthurné, Friedmann Edéné, Steiner Lipótné, Dorner Nándorné, Goldschmidt Morné, Götzl Józsefné, Szel Manóné, Gerő Zsigmondné, Mady Lajosné, dr. Hedervári Ernőné, dr. Kiss Sandorné, dr. Führer Simonné, Hevesi Vilmosné, Weisz Józsefné, Klein Klára, Gottlieb Adolfné, Winternitz Gyuláné, Égervári Potemkin Ágostoné (Rákospalota), Árnbrusztérné, Guth Pálné, Leiner Samuné, Lövy Ernőné, dr. Seeligmann Jenőné, dr. Steiner Henrikné, dr. Lichtmann Henrikné, Kárpáti Jánosné, Reiter Lajosné (Bpest), Ehrenwald Vilmosné, Ágai Vilmosné (Bpest), Ugró Gyuláné, Ehrenwald Paula, Halász Manóné (Bpest), dr. Wolfner Jakabné, Erker Andrásné, Ferenczy Lajosné (Bpest), Adler Adel, Sonnenfeld Lajosné, Sonnenfeld Miksáné, Dickmann Gyuláné, Klein Ignáczné, dr. Lichtmann Morné, Balkányi Albertné, Freund Adolfné, Roth Samuné. *Leányok:* Mady Vilma, Weisz Jenny, Hedervári Böske, Zsoldos Ilona, Klein Vilma (Bpest), Elsner Etel, Elsner Ella, Janovitz Ida, Fischmann Erzsike, Klein Arabella, Kern Rózi (Bpest), Schwartz Riza, Fischer Ilona (Bpest), Szűcs Mariska (Bpest), Seeligmann Gizella, Kiss Margit (Bpest), Schwarz Ernesztin stb.

— **A tanító balja,** a polgári kaszinóban, az idén rendezett mulatságok között a legjobban sikerült. A tulajdonképpeni bált felolvasás előzte meg. Benedek Elek idealista író lezgett a pódiumra és »Nagyapóknál« czimmel egy csinos kis rajzot olvasott fel, majd Rákosi Viktor ült az asztalhoz, hogy folytonos derűségben tartsa a közönséget. »A titkár« pompásan van megírva. Ezt olvasta fel, az ő kedves előadásával. A kitörő tapsnak és »ujra«-nak engedve, meg »Alakok« című apróságát is előadta. A felolvasásokat táncz követte, mely a késő reggeli órákig tartott Balog Józsa zenéje mellett. A mulatságon megjelentek az összes helybeli iskola-igazgatók, Tóth József tanfelügyelő és Illek Vincze plebánus, iskola-gondnoksági elnök. Részt vett a mulatságban Rákosi Viktornak, mint a »Kakas Márton« szerkesztőjének munkatársa: Feiks Jenő karrikatura-rajzoló is. Jelen voltak a következő hölgyek. *Asszonyok:* Csepesányi Beláné, Mady Lajosné, Dardai Gyuláné, Furiakovics Józsefné, Gyöngyösiné, Kager Janos, Spieszné, Juhász Józsefné, Scherer Gyuláné, Elefantyné-Sikor Jolán, dr. Troján Alajosné, Nemeskéri Kiss Gezáné, Törő Józsefné, Rotter Ferenczné, öz. Lövyne, Lisser Ignáczné, Prónai Gyuláné, Berendi Fekete Endréné, dr. Hedervári Ernőné, Sóbányi Gyuláné, Illek Nándorné, Gosztóné Józsefné, Papp Mihályné, Vikár Istvánné, Schön Bernátné, Dickmann Gyuláné, Adamis Lajosné, Bauer Sománé, Gurányi Istvánné, Zloczky Miklósné, Lorbersbeck Kálmáné, Salamon Lajosné, Kiszling Istvánné, Földes

Károlyné, öz. Vanik Vinczené. *Leányok:* Csepesányi Berta és Sarolta, Mady Vilma, Gyöngyösi Ilona, Spiesz Teréz, Kager nőv., Juhász Ida, Baumgarten Etelka, Rotter Mária, Sóbányi Emma, Illek Margit, Fibinger Emma, Liszer Emma, Schön Ilona, Várnai Jolán, Várnai Aranka, Adamis Mariska, Poók Emma, Liftner Jolán, Andrievics Paula, Förster Teréz, Lorbersbeck Róza.

— **Lóosztályozás,** kocsi és szekér összeírás lesz Ivanka Pál főszolgabíró jelentésében Újpesten f. hó 26-án d. u. 4 órakor. Az összeírásához Újpest község képviselőtestülete két bizalmi férfit küld ki. Miután a lóosztályozás katonai szempontból igen fontos, a lótulajdonosok felhivatnak hogy a megjelölt időben a község házában pontosan jelenjenek meg s nevük felszólításánál, számszám nélküli lovaikat azonnal elővezessék.

— **Névmagyarosítás.** Barth Mór, újpesti lakos s községi előjáró, helyettes piaci biztos, belügyminiszteriumi engedéllyel Bartára magyarosította a nevet.

— **Szerkesztői változás.** Az »Ujpesti Közlöny«-nek Mártonffy Imre helyett öz. Mártonffy Frigyesné lett a *felelős szerkesztője.* A f. évi február hó 11-ki szám, mint azt a lap negyedik oldalának legeslegutolsó sora jelezte, már az ő felelőssége mellett jelent meg.

— **Zártkörű-bál.** A Kossuth Ferencz védnöksége alatt álló »Kossuth Lajos betegsegélyező és temetkezési jótékony nőegylet« f. é. február hó 17-én a Colosseum összes termeiben világposta es confettivel összekötve »Zártkörű-bált« rendez. Kezdeté pont 8 órakor. Előre váltott személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona 40 fill. Este a penztárnál személyjegy 1 korona 20 fill., családjegy 2 korona 60 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Az újpesti ipartestület** betegsegélyező egylete f. é. márczius 11-én d. u. 4 órakor tartja meg az ipartestület helyiségében rendez évi közgyűlést.

— **Növendékhangverseny.** Az »Ujpesti Zene-művelő Egyesület« (Conservatorium) folyó évi február hó 18-án délután 5 órakor a saját helyiségeiben növendékhangversenyt rendez. Műsora: 1. a) Kuruczdal. b) Induló. c) Árpád apánk. Előadja a növendékkar. (Tanár: Györy M.) 2. Major. Sonata II. és III. tétel. Zongorán előadja Koppa Iren (IV. oszt.) (Tanár: Mann R.) 3. Blumenthal. Norma-ábránd. Hegedűn előadja Rosenfeld József (III. oszt.) (Tanár: Pásold A.) 4. Field. Nocturne. Zongorán előadja Szőnyi Olga (IV. oszt.) (Tanár: Fodor N.-né.) 5. a) Mendelssohn. Üdvözlés. b) Bohm. Über's Jahr. c) Moulton. Vigyázz. Éneklő Nádaskay Valéria (I. oszt.) (Tanár: Györy M.) 6. Schütt. Canzonetta. Zongorán előadja Gottlieb Aranka (V. oszt.) (Tanár: Mann R.) 7. Blumenthal. Faust-ábránd. Hegedűn előadja Weiss József (II. oszt.) (Tanár: Pásold A.) 8. Beethoven. Sonate ap. 14. I. tétel. Zongorán előadja Weszter Berta (VI. oszt.) (Tanár: Fodor N.-né.) 9. Dancsa. Thema, változatokkal. Hegedűn előadja Békési Pál (III. oszt.) (Tanár: Seymann E.) 10. Schubert. Impromptu Es dur. Zongorán előadja Schmidt Terka (VI. oszt.) (Tanár: Fodor N.-né.) 11. Allaga. Hamlet-átirat. Czimbalmon előadja Szőnyi Margit (II. oszt.) (Tanár: Hajdu I.) 12. Sauer. Galopp. Zongorán előadják Stadler Vilma (V. oszt.) és Antony Sárka (V. oszt.) (Tanár: Mann R.)

— **A Tarsas Kör»** f. hó 11-én, vasárnap d. u. tartotta meg a tagok élénk érdeklődése mellett idejéi rendes közgyűlést. A lelépett tisztikar jelentésének tudomásul vétele után megéjtette az új választást, melynek eredménye a következő: Elnökké egyhangulag újból a kör eddigi érdemes elnöke: Blum Samu választott meg, a többi tisztviselők névsora a következő. Aelnökök: Groner Jenő és Lakos Zsigmond; főjegyző: Wassermann Zsigmond; penztáros: Heufeld Hugó; háznagy: Lichtmann Viktor; könyvtáros: Elsner Aurél; míg a választmány rendes tagjaivá lettek: Beltelheim Jenő, Deutsch Jenő, Herczföld Dezső, Hirschfeld Izidor, Horváth József, Klein Géza, Kohn Arnold, Kohn Zoltán, Labiner Gyula, Lichtmann Béla, Lisser Lajos, Popper Samu, Salgó József, Vágó Miksa, Várnai Dezső, Wurmb Elemér. — póttagjaivá pedig: Fehér Mór, Kiss Ármán és Reiter Lipót. Választott ezenkívül a közgyűlés a penztár és könyvtár ellenőrzésére egy három tagú felügyelő bizottságot és elhatározta egy szépirodalmi-, egy vigalmi- és egy sport-bizottság létesítés-

set, hogy ez által kitűzött céljainak annál hathatósabban megfelelhessen.

— **Táncmulatság.** Ar »Amodeo Ágnes asztallársaság« f. évi február hó 17-en (szombaton) saját helyiségeiben Breuer-fele vendéglő Ujpest, Attila-u 6. műkedvelői előadás-sal, tombolával, confettivel és világpostával egybekötött »Farsangi Táncmulatságot« rendez. Belépti-díj: Személyjegy 60 fillér. Csaldjegy 1 kor. 20 fillér. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem valláskülönbőség nélküli szegény iskolás gyermekek felruházására fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadlatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A táncmulatság műsora: 1. Nyitány, előadja az U. M. K. E. dalkara. 2. Szavaltat, előadja Schmatz Josefín k. a. 3. Pókainé, előadja Rózsa Annus k. a. 4. Alföldi legenda, előadja az U. M. K. E. dalkara. 5. A hamis tanu, előadja Rózsa Annus k. a. 6. Couple, éneklő Kápolna F. 7. Die Beichte, előadja az U. M. K. E. dalkara. 8. Humoros előadás, tartja Kápolnai F. 9. »A francia gróf.« Bohózat 1 felvonásban. Személyek: Szálkai István: Szántani János. Bihari Rózsika: Schmatz Józsa k. a. Janó, drótosztót: Kápolnai. 10. Az etlap előadja az U. M. K. E. dalkara. Műsor után táncz virradtig.

— **Felülfizetések.** A f. hó 10-én tartott tanítói mulatság alkalmával az »Ujpesti tanítói segély-egylet« javára felülfizettek a következők: Gróf Károlyi Sándor 10 kor., Fries János trener 12 kor., Ujpesti keresk.- és iparbank 4 kor., Szentirmai Géza posta főtiszt. 2 kor., Sonnenfeld Lenke tanuló 2 kor., Ujpestvidéki takarékpénzt. 6 kor., Krausz Soma dr. 4 kor., Ujpest közs. előjárósága 10 kor., Holló Artur dr. 2 kor., Spicz Sebestyén 2 kor., Adamis Lajos ügyvéd 2 kor., Mantner testvérek gyáros 5 kor., Székely Lajos 5 kor., Csepcsányi Bela gyógyszerész 10 kor., Dr. Boros N. 2 kor., Szabó N. 2 kor., Schmiderer János hivat. 3 kor., Zsoldos János főjegyző 8 kor., Begyáts Gyula lelkes 2 kor., Kalamár Gyula tan. 2 kor. Összesen 95 kor., mely összegert lapunk utján is köszönetet mond a rendezőbizottság.

— **Köszönetnyilvánítás.** A jutegyi tüzoltók és munkások bálbizottsága lapunk utján fejezi ki köszönetét mindazoknak, kik a bál sikeréhez anyagi támogatással is hozzá járultak. A bálbizottság 180 koronát tett le a bál tiszta jövedelméből az ujpesti takarékpénztárnál a jutegyi szegény gyermekek felruházására. A gyár igazgatósága 200 koronát adományozott a bál céljára. Az összes nyomtatványokat Fuchs Antal úr ujpesti nyomdatulajdonos díjtalanul szállította. A tiszteletjegyet megváltották 20 koronával: Általános villamossági r.-társaság, Török Mihály, »Danubius« hajó- és gépgyár, Schreiber Gyula és Schön Ignác, 10 koronával: Angol osztrk.-bank, Pollák Károly, Saigótarjáni köszénbánya r.-t., Lövy Dávid és Fiai, Kohn és Fried, Első magy. Pamutipar r.-t., Erker András, Schlezinger Alajos, Első magy. gazdg. gépgyár, Első magy. Csavargyár, Zacharia Kotrógyár, Seligmann Richard, Blum és társa, Egyedy Lajos szeszgyár, Székely Ignác, dr. Jellinek, Pollák Henrik, dr. Wolfner Jakab, Wolfner bórgyár, dr. Szabó B. és Stumpfoll J. 7 koronával: Szel Manó gyógyszerész és Sonnenfeld L. és fiai cég 6 koronával: Gombos Adolf vendéglős, Lövy Ignác, Leiner testvérek, Weisz Ármán és fia, Cseh Iván, Cssepcsányi B., Helle Antal, dr. Bende Ödön ügyvéd, Hengermalom, W. Kassa, Lucás Emil, Felt Mihály és dr. Fridrich Vilmos főorvos, 5 koronával: Pipich György és Erzsébet gózmalom, 4 koronával: Trieszti biztosító r.-t., Feuerstein Ferencz, Sessla N., Fürst Gerson, Székely N., Leiner Fülöp, Friedmann Ármán, Bachmann József, Kumsay N., Máthé Ambrus vendéglős, Hänisch Ottó, Wutke Ferencz, Deutsch Zsigmond, Auer József, Walzer gépgyár, Eisele József, Lang Lajos gépgyár, J. L. Brunner, Reichardt N., Beschorner erezöntőgyár, Breneu fia, dr. Seligmann J. nő, Illek Vince esperesplébános, Schaffer József, Spliváló Ede, Steiner Ödön, Pecs József, bpesti Victoria gózmalom, Jemnitz Albert, Princez Antal, Petőcz N., özv. Ganczel Józsefné urnó, Deutsch Adolf, Scholcz N., Offermann J., Schober Károly önk. tűzolt. parancs., Vajda Manó és magy. villamossági r.-t. 3 koronával: Kégl Antal, Kégl Ferencz, Deutsch Albert, Vukitsovits testvérek, Matzek Károly, Weisz József, Sonnenfeld Soma, Nasser Testvérek, Reiter György, Grosz Adolf, Mlade N., Berger N., Wagner Samu, Steiner Mór, Kovács Ká-

rolly, Kunst Jenő és Szabó Géza. 2 koronával: Endres József, Kuzmaszits vendéglős, Körösy L. Lövy Ármán, Brau Jenő, Hoffer Ottó, Venetianer ujpesti főrabbi, dr. Lichtmann, Spitzer Izidor, Klein Bernát, Frey Lajos, Weisz Ferencz Russ István és Tanay József.

278. szám. 1900.

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbíróság 1900. évi V. 226. számú végzése folytán **dr. Kemény Miklós** ujpesti ügyvéd által képviselt **Berndt Lax & Comp** felperes részére **Fischer Dessó** alperes ellen 206 korona követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 856 koronára becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbíróság 1900. évi V. fenti számú végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, alperes lakásán Rákospalotán, Erzsébet-utca 25—27. számú házában leendő megtartása határidőül **1900. évi február hó 15. napján d. u. 12 órája** tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követeléseit megelőző kielégítetésehez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközölletett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Ujpesten, 1900. évi január hó 30-án.

Polgár Ferencz
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

Az »Ujpesti kerékpáros egyesület« f. é. február hó 25-én d. u. 4 órakor tartja

rendes közgyűlését

a Wachsler-fele kávéházban, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje: 1. A múlt évről szóló számadás. 2. A titkár és a felülvizsgálók jelentése. 3. A jövő évi költségvetés. 4. Felmentvény megadása. 5. Iudítványok. 6. Elnök, választmány és tisztkar megválasztása.

Az elnökség.

Kiadó lakások.

József-utca 3. szám alatt több lakás azonnal kiadó.

Egy jó házból

való fiu nyomdásztanonecznak azonnal felvétetik. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Pannonia-kávéház

Ujpest, Árpád-ut 46. szám.

Ma és minden nap nagy

Családi estély

elsőrangú művészek és művésznők közreműködésével.

1/4 11 órakor fellépte

M. Ujvári Károly urnak.

Elsőrangú művész, a magyar műszinkör rendezője és balletmestere, a budapesti közönség kedvelt mimikus és komikusa.

1/2 12 órakor

SULAMIT.

Szabad bemenet. — Reggelig nyitva.

Éjfél után kitünő cigányzene.

Jó kávéházi italokról és ételekről, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

A n. é. közönség szives látogatását kéri:

FELDMANN JÓZSEF

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.